

Il taschair da las dunnas

DA SILVIA HOFMANN

■ Nus dunnas avain ina lunga istorgia dal taschair. Tenor l'istoricra Mary Beard è ella radund traimilli onns veglia.

En ses essai «La vusch publica da las dunnas» (en: Frauen und Macht, 2018, p. 12ff) descriva ella co che Telemachos, il feagl dad Odysseus – «ancstrusch sitg davos las ureglias», dat a sia mamma il sequent cumond: «Va en chasa e fai tias chaussas, / filar e taisser ... il pled è chaussa dals umens, / da tuts, surtut da mai! Perge mia è la pussanza en questa chasa.» Il dretg da discurren en la publicità è en l'antica – uschia Mary Beard – in privilegi specific da la schlattaina masculina. I na gieva betg mo per scumandar a las dunnas da laschar udir lur vuschs publicamain. I n'era simplamain betg feminin, mabain exclusiv masculin. Questa differenziaziun è impurtanta. El-

la mussa il sequent fatg: Las dunnas che discurren publicamain sa permettan dad esser sco ils umens. Ellas bandunan la rolla adossada ad ellas, quai che vegn sancziunà immediat. L'exclusiun da las dunnas or dal discurs public ha gè grond success durant millennis. Ella ha manà al fatg che schizunt dunnas renumadas e spiertusas s'èn durant decennis be exprimidas publicamain cur ch'i sa tractava da «chaussas da dunnas». En quests secturs rumpevani lur taschair. Betg senza sa giustifitgar e betg senza menziunar ch'ellas avessan da dir insatge en questa «chaussa». Quai vala uschè bain per Christine de Pizan, per Hortensia von Gugelberg-von Moos, per Rosa Luxemburg e Simone de Beauvoir. Sche dunnas ristgavan tuttina da s'exprimer tar temas uschenumnads «masculins» vegnivan ellas insultadas e diffamadas malamain. Atgnamain èsi fallà da be discurren dal passà.

L'exempl il pli recent deriva da quest onn cur ch'ina dunna ha per l'emprima giada commentà in gieu dal Campiunadi mundial da ballape en la televisiun tudestga. La fin d'avust ha l'emprima sessiun da la legislatura dal cussegl grond cumenzà. Ina premiera per mai e 49 autras deputadas e deputads elegids da nov. Ina saira durant la sessiun sesevan sis deputads en in local cun ina biera e tractavan bain udibel mia persuna. Ils umens eran d'accord en lur opiniun ch'i saja uss d'interpretar insatge per stgatschar il rir a mai. Co eri cun Telemachos? «Il pled è chaussa dals umens» e «mia è la pussanza en questa chasa». En il parlament grischun datti umens ch'èn precis da questa opiniun. Nus sa chattain en l'onn 2018. Intgins n'han anc betg realisà quai.

L'autura è deputada en il cussegl grond ed experta per l'equalità tranter dunna ed um

Ins dovra dus onns d'emprender da discurren e tschuncanta d'emprender da quescher.

Ernest Hemingway

Char Segner, gida mai a tegnair mia bucca largia, almain fin ch'jau sai da tge ch'jau discuro.

Anonim

